

Dreptul

Săptămînal juridic

9 771 857 318 501

ISSN 1857-3185

VINERI

11 noiembrie

2011

Anul X

nr. 42 (397)

8 pagini – 3 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Cooperarea regională în domeniul protecției martorilor – factor esențial în combaterea criminalității pag. 3

Cooperare transfrontalieră între syndicatele polițiștilor din Moldova și România pag. 4

Învățămîntul de stat este gratuit! pag. 5

La Bruxelles a avut loc a treia reuniune a înalților oficiali în cadrul dialogului RM-UE în domeniul vizelor

După o pauză de 5 ani, negocierile oficiale în formatul „5+2” vor avea loc la Vilnius

Viceministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Natalia Gherman, împreună cu grupul de lucru privind liberalizarea regimului de vize, al Republicii Moldova, s-a aflat, recent, într-o vizită de lucru la Bruxelles, potrivit Serviciului de informare și comunicare cu mass-media al MAEIE.

În cadrul întrevederii cu François-Xavier de Donnea, președintele Comisiei pentru Politică Externă a Camerei Reprezentanților Regatului Belgiei, au fost prezentate ultimele evoluții, precum și prioritățile pe perioada imediat următoare în cadrul dialogului RM-UE, implementării condiționalităților dialogului privind liberalizarea regimului de vize, precum și lansării negocierilor privind crearea Zonei de Comerț Liber Aprofundat și Cuprinzător.

În acest context, președintele Comisiei pentru Politică Externă a Camerei Reprezentanților a asigurat pe deplin susținerea eforturilor de integrare europeană a RM, angajându-se să examineze oportunitatea promovării unei rezoluții privind Republica Moldova.

În cadrul întrevederii cu directorii Departamentelor pentru Afaceri Europene, Afaceri Consulare, Europa

și Cooperare pentru Dezvoltare al Regatului Belgiei a fost apreciat dinamismul demonstrat de R. Moldova

rea regimului de vize. Aceștia au susținut aplicabilitatea în practică a principiului „mai mult pentru mai mult”,

fost examinată posibilitatea participării Belgiei în cadrul Parteneriatului de Mobilitate RM-UE prin lansarea unor inițiative în domeniul consolidării pieței muncii RM și promovării reîntoarcerii migranților, precum și susținerii implementării acordurilor de facilitare a regimului de vize și readmisie cu UE.

Totodată, delegația Republicii Moldova a participat la reuniunea de experți dedicată evaluării dialogului RM-UE privind liberalizarea regimului de vize. Reuniunea a oferit oportunitatea realizării unui schimb de opinii cu experți ai statelor membre ale UE, reprezentanți ai think-tank-urilor și societății civile în domeniul justiției și afacerilor interne. La reuniune au fost prezentate principalele recomandări și bunele practici în procesul de liberalizare a regimului de vize în cazul Balcanilor Occidentali care pot fi preluate de Republica Moldova.

Prima întâlnire în formatul „5+2”, după o întrerupere de 5 ani, va avea loc la Vilnius, în perioada 30 noiembrie - 1 decembrie. Potrivit site-ului administrației de la Tiraspol, o declarație în acest sens a făcut reprezentantul special al președintelui în exercițiu al OSCE, Giedrius Mekuolis.

Anterior, Guvernul a anunțat despre relansarea negocierilor oficiale în formatul „5+2” privind problema transnistreană, în urma discuțiilor de la Moscova. Astfel, în noiembrie urmează să se revină la consultații oficiale în acest format, după o pauză de 5 ani, în care au avut loc doar întâlniri neoficiale.

Procesul de negocieri oficiale în formatul „5+2” a fost suspendat în februarie 2006. Atunci, Tiraspolul s-a arătat nemulțumit de noile reguli privind tranzitarea mărfurilor pe teritoriul transnistrean, asupra cărora au căzut de comun acord Moldova și Ucraina.

de Est și Parteneriatul Estic ai Ministerului Afacerilor Externe, Comerț Exterior

în implementarea primei faze a Planului de Acțiuni RM-UE privind liberaliza-

reconfirmat în cadrul recentului Summit al Parteneriatului Estic. De asemenea, a

Croația va sprijini Republica Moldova în reformarea justiției și atragerea investițiilor

Viceministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene din Republica Moldova, Andrei Popov, a avut o întrevedere cu Mario Nobile, secretarul de Stat pentru Afaceri Politice al MAEIE din Republica Croația, potrivit Serviciului de informare și comunicare cu mass-media al MAEIE.

În cadrul acestei întrevederi, cei doi oficiali au discutat despre relațiile bilaterale moldo-croate și au făcut un schimb de opinii pe subiecte legate de integrarea europeană, relațiile cu statele vecine, soluționarea conflictului transnistrean.

După cum a menționat viceministrul moldovean de externe, pentru Republica Moldova este relevantă experiența Croației în ceea ce ține de procesul de negocieri privind aderarea la UE, Croația aflându-se la etapa de formalizare cu succes a acestora.

În context, Andrei Popov a subliniat interesul Republicii Moldova pentru schimbul de experiență și valorificarea oportunităților de preluare a celor mai bune practici aplicate de Croația în domenii precum: liberalizarea regimului de vize, promovarea reformei instituționale și dezvoltarea unor relații bune cu țările vecine. La rîndul său, Mario Nobile a asigurat partea moldovenească despre faptul că, Croația este dispusă să acorde sprijin deplin Republicii Moldova și să împărtășească experiența sa recentă, în special în reformarea justiției, atragerea investițiilor străine, promovarea turismului și dezvoltarea infrastructurii drumurilor.

De asemenea, cei doi diplomați au convenit asupra oportunității organizării, pe parcursul anului viitor, a unor consultări politice interministeriale.

Începe ziua cu DREPTUL!

Cooperarea regională în domeniul protecției martorilor – factor esențial în combaterea criminalității

„Cooperarea regională în domeniul protecției martorilor – factor esențial în combaterea criminalității”. Acesta este subiectul discutat recent de angajații Direcției protecția martorilor a MAI împreună cu colegii lor din peste zece state ale lumii.

atașații Afacerilor Interne ai Italiei, Germaniei și Franței, acreditați la București.

Din partea Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova la eveniment a participat colonelul de poliție Veaceslav Bînzari, șeful Direcției protecția martorilor a MAI, inspectorul Secției asigurare a măsurilor de protecție a DPM a MAI, Dumitru Lazăr, și Viorel Țentiu, specialist principal al Direcției cooperare internațională și integrare europeană.

Conferința a fost organizată în scopul îmbunătățirii cooperării regionale și internaționale în domeniul protecției martorilor, ce se impune ca un obiectiv extrem de important. Asta în contextul în care măsurile de protecție trebuie adaptate în permanență, astfel încât activitatea structurilor cu atribuții în domeniu să fie cu un pas înaintea grupărilor infracționale ce pot pune în pericol viața și integritatea

Conferința internațională s-a desfășurat în orașul Brașov, România, cu sprijinul Fundației Hanns

și Direcției de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, reprezentanți ai structurilor

Seidel, și a întrunit conducerea Ministerului Administrației și Internelor din România, a Inspectoratului General al Poliției Române

de profil din România, Republica Moldova, Austria, Marea Britanie, Israel, Cehia, Spania, Turcia, Bulgaria, Ungaria și Serbia, precum și

martorilor.

Secretarul de stat, chestor de poliție Ioan Dascălu, șeful Departamentului ordine și siguranță publică a Ministerului Administrației și Internelor din România, a subliniat că această reuniune este un bun prilej pentru inițierea și dezvoltarea relațiilor de cooperare, pentru schimbul de opinii și bune

practici, și, totodată, pentru stabilirea unor strategii comune de acțiune.

În cadrul reuniunii, participanții au prezentat legislația națională și modul de desfășurare a activităților de protecție a martorilor în cadrul statelor pe care le reprezintă. Astfel, delegația țării noastre a prezentat informația cu privire la le-

gislația în vigoare ce reglementează protecția martorilor în Republica Moldova, structura organului abilitat, istoricul fondării, datele statistice privind activitatea Direcției protecția martorilor a MAI, precum și colaborarea pe plan intern și internațional.

Lilia DUMINICA

Inițiativă legislativă de sancționare pentru nerespectarea legislației lingvistice în materialele publicitare

Deputații Ana Guțu și Valeriu Munteanu propun, printr-o inițiativă legislativă, modificarea Codului contravențional prin introducerea unei sancțiuni pentru nerespectarea legislației lingvistice în materialele publicitare. Prezentarea, producerea sau difuzarea publicității care nu întrunește condițiile prevăzute de legislația lingvistică urmează a fi sancționată cu amendă de la 20 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Legislația din domeniul publicității și legislația lingvistică stabilesc cadrul legal pentru prezentarea, producerea și difuzarea publicității. Legea cu privire la publicitate prevede ca publicitatea să fie difuzată în limba de stat, iar la dorința furnizorului de publicitate, și în alte limbi în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, cu Legea cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova, precum și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. În același timp, Legea cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova stipulează că „textele afișelor, anunțurilor publice, textele de publicitate și alte texte de informare vizuală se scriu în limba de stat și, în caz de necesitate, se traduc în limba rusă, iar în localitățile respective – în limba de stat, precum și în lim-

ba găgăuză sau în cea rusă”, iar „corpul caracterelor din textele scrise în limba de stat nu trebuie să fie mai mic decât cel al caracterelor din textele scrise în alte limbi”.

Potrivit autorilor, aceste norme sînt deseori ignorate în lipsa unor sancțiuni legale, iar localitățile din Republica Moldova sînt împinzite de mii de panouri publicitare, anunțuri, avize, afișaje, denumiri de firme, magazine, baruri, cafenele, restaurante, etichete, meniuri etc., scrise doar în limba rusă, astfel încălcîndu-se în mod grosolan dreptul la informare a majorității, vorbitori de limbă română. „Trebuie să constatăm, cu regret, că deși majoritari, vorbitorii de limbă română sînt deseori supuși discriminării prin afișajul informațional necorespunzător, care încalcă, printre altele, și dreptul la informare a acestor cetățeni. Or, dominarea limbii ruse în detrimentul limbii de stat creează un dezechilibru lingvistic, acesta fiind determinat inclusiv de lipsa de consecințe defavorabile prevăzute de legislație pentru cei care nu respectă dispozițiile legale”, se precizează în nota informativă a inițiativei legislative.

Deputații Ana Guțu și Valeriu Munteanu consideră că respectivul proiect de lege va asigura limbii de stat funcțiile pe care aceasta le merită conform statutului său și va contribui la coeziunea și integrarea socială a tuturor cetățenilor noștri, informează Serviciul de presă al Legislativului.

Strategia de reformare a justiției ar putea rămîne doar un document necesar pentru donatori?

„Mă tem că această strategie să nu rămînă o bună intenție pe hîrtie”, este părerea expertului în drept, Nicolae Andronic, referitoare la Strategia de reformare a justiției, adoptată în primă lectură de majoritatea parlamentară, în lipsa opoziției comuniste.

În cadrul unei emisiuni radiofonice, Nicolae Andronic s-a expus asupra Strategiei de reformare a justiției. La emisiune a participat și ministrul Justiției, Oleg Efrim.

Potrivit lui Nicolae Andronic, Ministerul Justiției „a desființat instituțiile specializate judecătorești, dar ele au rămas în Constituție”. „Vă sînt legate mîinile”, a spus N. Andronic.

„Această strategie trebuie să obțină o susținere a majorității parlamentare, care va permite modificarea Constituției, ea trebuie să fie înțeleasă de toți. Trebuia să fie descrisă că vrem să dăm Procuratura în Consiliul Magistraturii, toți să fie magistrați. Bun, atunci am discuta ce facem cu procurorii care au un an și nu poți să-i egalezi cu judecătorii care au 10 ani de experiență, dar astea sînt detalii.

Mai este o problemă, în fiecare parte dreaptă a executorilor este Ministerul Justiției și instituțiile cointeresate. Nu cred că Procuratura vrea o modificare de lege revoluționară. Concepția noastră în privința Ministerului de Interne era să-l debarșăm de funcțiile improprie. Guvernul, anul acesta, nu a scos de acolo, de exemplu, pompierii, care nu au nimic cu lupta împotriva criminalității, dar primesc bani din buget și oamenii nu pot înțelege – 25 de mii de oameni în MAI care nu luptă cu crima.

Eu mă tem că această strategie să nu rămînă o bună intenție pe hîrtie. Or, trebuie mărit statutul funcției de ministru al Justiției, să devină viceprim-ministru, ca el să poată coordona toate

acestea, și în Parlament trebuie formată o comisie specială, or, acest document va rămîne unul care se va prezenta posibililor donatori externi, ca să ne finanțeze această campanie. Altfel nu vîd”, a subliniat sursa citată.

În replică, Oleg Efrim s-a arătat, totuși, optimist. „Ce mă face pe mine optimist este că toată lumea din această țară dorește rezultate sau schimbări în justiție, atît cei care au votat pentru actuala guvernare, cît și cei care au votat pentru opoziție. Chiar dacă avem opinii diferite despre cum vrem să fie dezvoltată țara, toată lumea este de acord că starea de lucruri din justiție nu poate fi tolerată în continuare. Sînt încrezut că reformele vor continua, cu mai mult sau mai puțin sprijin, dar schimbările vor fi”.

Referitor la atragerea a 60 de milioane de euro din partea UE, care vor permite implementarea reformei începînd cu anul 2013, ministrul Justiției a fost întrebăat cum vor fi cheltuiți acești bani.

„Acum sîntem pe ultima sută de metri cu Planul de acțiuni, unde va fi stabilit concret ce măsuri vom întreprinde în următorii 5 ani, ceea ce se referea domnul Andronic, că lipsește în strategie. În acel plan va fi scris foarte clar ce acțiuni trebuie întreprinse, costurile lor și de unde vor fi finanțate.

Banii care vor veni de la UE, și vreau să vă asigur că aceștia nu vor fi sprijin doar din partea UE, dar vom atrage și alte fonduri care vor fi îndreptate spre realizarea acestei strategii, nu vor fi bani cheltuiți pe conferințe și expertiză. Vor fi îndreptați spre realizarea strategiei, inclusiv pentru proiecte de infrastructură, pentru dotarea instanțelor, majorarea salariilor judecătorilor și ale celorlalți implicați în domeniul justiției și așa mai departe”, a răspuns ministrul Justiției, Oleg Efrim.

Cooperare transfrontalieră între sindicatele polițiștilor din Moldova și România

Polițiștii din Moldova și colegii lor din România își intensifică relațiile de colaborare. Sindicatul național-ramural al polițiștilor din Republica Moldova „Demnitate” și Sindicatul Național al polițiștilor și a personalului contractual din România au anunțat despre lansarea unui proiect comun de cooperare sindicală transfrontalieră.

În acest scop, o delegație a sindicatului polițiștilor din România s-au aflat, la sfârșitul săptămânii trecute, într-o vizită oficială în țara noastră, unde au avut o serie de întâlniri cu conducerea Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM), a Sindicatului „Demnitate” și a Ministerului Afacerilor Interne. Părțile au discutat despre necesitatea implementării proiectului comun și și-au prezentat poziția asupra problemelor specifice de cooperare.

Acordul de parteneriat privind elaborarea și punerea în aplicare a proiectelor individuale de cooperare transfrontalieră a fost semnat de către părți în luna septembrie a acestui an, în cadrul unei vizite a conducerii Sindicatului „Demnitate” în orașul Bîrlad, România. Membrii delegației au aprobat proiectul propus și au expus o serie de recomandări și sugestii privind implementarea acestui proiect în viața cotidiană.

Potrivit președintelui Sindicatului „Demnitate”, Mihail Lașcu, proiectul este o inițiativă a sindicaliștilor din România și face parte dintr-un program comun de acțiuni ce include Republica Moldova, România și Ucraina, privind îmbunătățirea relațiilor de cooperare a poliți-

ei în zonele adiacente la frontierele comune ale țărilor vizate.

Acesta prevede organizarea unui șir de acțiuni comune culturale și sportive, fiind incluse următoarele regiuni: din partea României - județele Botoșani, Galați, Iași, Tulcea, Vaslui, Suceava; din partea Ucrainei - regiunile Odesa și Cernăuți, iar din partea Republicii Moldova s-a convenit includerea tuturor centrelor administrative teritoriale. Proiectul se va desfășura pe o perioadă de 1,5 ani și va fi finanțat din fondurile nerambursabile alocate de Uniunea Europeană în limitele programului de vecinătate și parteneriat în Europa de Est.

„Prin demararea proiectului de cooperare transfrontalieră în domeniul culturii și sportului vrem să contribuim la schimbarea imaginii polițiștilor în societate nu doar pe plan profesional, dar și din punct de vedere al abilităților. Oamenii trebuie să înțeleagă că pe lângă obligațiuni și responsabilități profesionale, colaboratorii de poliție mai au și abilități, cum ar fi cele sportive și artistice, au aceleași preocupări ca toți cetățenii”, a menționat Mihail Lașcu.

Conform declarațiilor făcute de Vasile Chelaru, șef de poliție al municipiului Bîrlad, membru al sin-

dicatului polițiștilor, obiectivul principal al proiectului este de a reuși o armonizare a relațiilor între polițiștii români și cei moldoveni, pentru a elimina barierele de socializare și de a face schimb de bune practici. „Trăsăturile comune esențiale care ne caracterizează sînt istoria, valorile culturale, dar și problemele

zate că în perspectivă vor fi inițiate și alte proiecte, precum ar fi cel de cooperare în vederea combaterii criminalității transfrontaliere. Potrivit reprezentanților Sindicatului „Demnitate”, în viitorul apropiat se preconizează o întâlnire similară a delegațiilor în orașul Cernăuți, Ucraina.

Corupției, angajații Serviciilor Situațiilor Excepționale și a trupelor de carabinieri din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Din aprilie 2011, Sindicatul „Demnitate” a devenit membru cu drepturi depline al Uniunii Europene a Polițiștilor (EPU).

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova întrunește

socială”, a punctat Chelaru.

Acesta a ținut să precizeze că cele două sindicate partenere își propun să colaboreze și pe plan profesional, prin realizarea unor grupuri comune de lucru, elaborarea unor studii, materiale informativ-preventive pentru cetățeni.

În acest context, reprezentanții sindicali din ambele țări au preci-

Menționăm că Sindicatul „Demnitate”, membru al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM), a fost creat la sfârșitul anului 2009 și include personalul corpului de comandă și efectivul de trupă al organelor Afacerilor Interne, instituțiilor penitenciare, colaboratorilor de poliție și a Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și

peste 500 mii de membri din 29 de organizații sindicale ramurale naționale. Din februarie 2010, CNSM a devenit membru al Confederației Internaționale a Sindicatelor (ITUC), care întrunește 311 centre sindicale naționale din 155 de țări și regiuni cu numărul total de 175 milioane de membri.

Lilia DUMINICA

Tinerii din Republica Moldova se implică activ în identificarea și soluționarea problemelor la nivel local

Implicarea tinerilor în identificarea, dar mai ales în soluționarea problemelor la nivel local oferă întregii societăți oportunitatea de a valorifica viziunea, forța și entuziasmul acestora întru binele comunității. În acest context, programul „Participarea Tinerilor în Moldova”, finanțat de Departamentul de Stat al Statelor Unite ale Americii, Biroul pentru Democrație, Drepturile Omului și Muncă și implementat de Fundația Est-Europeană în colaborare cu Ministerul Tineretului și Sportului vine să susțină implicarea tinerilor în viața socială, economică și politică a comunităților.

Astfel, un grup de 36 de organizații neguvernamentale la nivel local din întreaga țară au fost instruite în elaborarea de proiecte, colectarea de fonduri, organizarea dezbaterilor, pentru ca ulterior acestea, în colaborare cu administrația publică locală și cu membrii comunității, să poată realiza proiecte prin care vor soluționa problemele stringente identificate în cadrul consultărilor publice la nivel local. Aceste activități implică tineri din toate raioanele Republicii Moldova, inclusiv din Găgăuzia și regiunea transnistreană.

Pentru a analiza situația tinerei generații în țara noastră, Fundația Est-Europeană a realizat, în perioada decembrie 2010 - ianuarie 2011, un studiu al activității, percepțiilor și atitudinilor tinerilor din Republica Moldova. Conform acestei cercetări, doar 61,7% dintre respondenții

au declarat că sînt implicați în viața politică, participarea la vot fiind unul dintre puținele instrumente de implicare.

Discriminarea este considerată o problemă serioasă a societății moldovenești: 87% dintre tineri s-au simțit discriminați pe motive de vîrstă. Acest lucru se observă îndeosebi la angajarea în cîmpul muncii. Totodată, respondenții consideră că cele mai discriminate sînt persoanele cu dizabilități, cele care trăiesc cu HIV/SIDA și cele cu antecedente penale.

Potrivit sondajului, implicarea tinerilor în viața economică este redusă, din cauza accesului limitat la resurse financiare și un mediu de afaceri instabil. Majoritatea respondenților (circa 76%) nu cred că au șanse la un loc de muncă bine plătit sau la un viitor sigur în țară. Printre soluțiile identificate de către tineri

se numără: îmbunătățirea sistemului de educație, crearea noilor locuri de muncă, susținerea familiilor tinere, dezvoltarea serviciilor de susținere pentru tinerii antreprenori, diversificarea serviciilor pentru tineri.

În urma acestui studiu, pe domeniile prioritare identificate se preconizează organizarea dezbaterilor publice la nivel de comunități și raioane, cu implicarea administrației publice locale și a peste 2000 de tineri.

Totodată, a fost organizat un concurs de granturi și s-a decis susținerea financiară a 14 ONG-uri care au propus idei inovatoare și mecanisme reale de implicare a tinerilor în soluționarea problemelor comunității. Aceste proiecte se referă la dezvoltarea abilităților de antreprenariat ale tinerilor, crearea de centre comunitare și de voluntariat, constituirea de parteneriate public-private, prin intermediul cărora administrația publică locală, membrii co-

– la Liceul „Mihai Eminescu” din Comrat își fac studiile 164 de elevi din localitățile din regiune. În cadrul unui proiect care va fi realizat de Asociația Neguvernamentală „Inimi Mărinimoase” în colaborare cu administrația liceului, elevii vor înființa un post de radio școlar care va aborda subiecte de interes pentru tineri și pentru comunitate;

– Asociația Obștească „Adolescentul”, din satul Chișcăreni, raionul Sîngerei, va înființa o școală de business în cadrul căreia, tinerii din localitate vor fi instruiți și susținuți în primii pași pentru demararea propriei afaceri;

– Organizația de Tineret „Certitudine” din Bălți va demara un proiect amplu de instruire și abilitare a tinerilor din trei sate (Mărândeni, r-nul Fălești, Biruința, r-nul Sîngerei și Elizaveta, mun. Bălți). La finalul unui curs de instruire de 2 luni, aceștia vor fi susținuți, inclusiv financiar, pentru a implementa inițiative ce vor soluționa cele mai stringente probleme din comunitățile lor.

Programul „Participarea Tinerilor în Moldova” se desfășoară în perioada august 2010 - iulie 2012 și va susține 14 inițiative locale ale tinerilor. Astfel, grație susținerii Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii, Biroului pentru Democrație, Drepturile Omului și Muncă, tinerii din 13 raioane ale republicii, inclusiv din regiunea transnistreană și Găgăuzia, vor avea ocazia de a-și implementa inițiativele locale.

Lilia DUMINICA

munității și oamenii de afaceri vor lucra împreună pentru a soluționa problemele locale.

Iată doar câteva exemple de proiecte care vor fi finanțate și implementate în cadrul programului „Participarea Tinerilor în Moldova”:

Învățământul de stat este gratuit!

Dreptul la studii este garantat pentru toți cetățenii Republicii Moldova. Astfel, în conformitate cu Legea învățământului, sursa principală de finanțare a sistemului de învățământ de stat o constituie mijloacele bugetare.

Instituțiile din sistemul învățământului de stat pot beneficia și de alte surse legate de finanțare, cum ar fi:

- mijloacele provenite din pregătirea, perfecționarea și recalificarea cadrelor, din lucrările de cercetare științifică realizate pe bază de contract;

- veniturile provenite din comercializarea articolelor confecționate în procesul de învățământ (în gospodăria didactică, ateliere experimentale etc.), precum și din arendarea localurilor, construcțiilor, echipamentelor;

- donațiile și veniturile provenite din colaborarea internațională, precum și donațiile de la persoane fizice și juridice;

- venituri din plata pentru chirie în căminele instituțiilor de învățământ.

Așadar, Legiuitorul, stabilind prin această normă lista exhaustivă a surselor de finanțare a instituțiilor de învățământ, nu identifică printre aceste surse – donațiile părinților (asociațiilor de părinți), acest fapt încadrându-se perfect în dezideratul din art.35 al Constituției, potrivit căruia, învățământul de stat este gratuit.

Cu toate acestea, în majoritatea instituțiilor de învățământ preuniversitar din țara noastră se practică colectarea mijloacelor bănești de la părinți, ceea ce a devenit deja o „normă”, iar exemple în acest sens avem destule. De altfel, trezește nedumerire și modul de utilizare a acestor bani atât în ce privește cuantumul, cât și domeniile de investire.

Spre exemplu, la Liceul teore-

tic „V. Alecsandri”, din banii adunați prin intermediul Asociației părintești, 19 mii lei au fost cheltuiți pentru reparația școlii. Nu a putut fi, însă, prezentată nici o dovadă a necesității reparației, precum și măcar vreo adresare a managerului acestei instituții către Direcția municipală, administrația locală

- 126 256 lei; a procurat aparat xerox - 15 250 lei; printer laser - 1800 lei; mărfuri de cancelarie - 6285 lei etc.

Asociația de părinți „Traian” - pentru remunerarea profesorilor a alocat 35 450 lei.

Prin intermediul asociațiilor părintești înregistrate, constituite

pentru zilele de naștere ale directorului și profesorilor etc.

Situația creată necesită implicarea neîntârziată și eficientă a Ministerului Educației în contracararea acestui flagel în instituțiile de învățământ. Or, eventuale justificări de felul că profesorii nu au nimic în comun cu astfel de colectări „be-

caz contrar, copiii sînt presați prin diferite metode de către profesori și administrația școlii.

Astfel, în Liceul „M. Sadovenu” din Călărași, nivelul acumulărilor nominalizate direct influențează salarizarea suplimentară a cadrului didactic. Procurorul a stabilit, că, de fapt și la alte licee din raionul Călărași, directorii dirijează activitatea asociației, mai mult ca atât, mijloacele financiare se păstrează în safeurile din birourile lor de serviciu. Faptul că administrația și cadrul didactic al școlilor sînt implicați în procesul de colectare și gestionare a banilor, contravine nu doar legislației în vigoare, ci și normelor etico-morale. Or, întru atingerea obiectivului educațional major, statuat în Legea învățământului, cadrele didactice sînt obligate să respecte normele de etică, să cultive elevilor, prin propriul exemplu, principiile morale de dreptate, echitate, umanism, generozitate, hărnicie și alte virtuți.

La fel, procurorii atenționează Ministerul Educației și asupra modului și condițiilor de asigurare cu manuale a elevilor. Procuratura a stabilit că ani la rînd, aceleași seturi de manuale sînt închiriate la același preț, fără a se ține cont de gradul de uzură a lor. Mai mult ca atât, la colectarea plăților pentru chiria manualelor multe instituții de învățământ nu eliberează bon de plată sau alt act confirmator.

Asupra acestor fapte Procuratura Generală a sesizat Ministerul Educației de la care s-a solicitat implicarea promptă întru excluderea practicii de colectare și utilizare a mijloacelor bănești prin intermediul asociațiilor/comitetelor de părinți și neadmiterea implicării sub orice formă în acest proces a instituțiilor de învățământ.

Cor. DREPTUL

sau direct către Ministerul Educației sau Ministerul Finanțelor de solicitare a mijloacelor financiare, în baza unui deviz de cheltuieli necesare pentru reparație. Această situație este caracteristică pentru toate instituțiile de învățământ.

Organizația Obștească a părinților și elevilor Liceului „L. Rebreanu” a investit în reparație

pe lângă instituțiile de învățământ, sînt colectate sume impunătoare, o parte din acestea fiind utilizate „pentru amenajarea bunei afilări sau cu comodități” a administrației, inclusiv mobilier, covoare etc. Mulți părinți nici nu bănuiesc că sînt membri ai asociației părintești, însă toți știu că trebuie să plătească: în fundație, pentru reparație,

nevoale” sînt irelevante.

În raionul Călărași, s-a identificat că nu se respectă caracterul benevol al donațiilor bănești efectuate de către părinți, iar aceștia sînt condiționați de către administrația instituției de învățământ, direct sau prin intermediul corpului didactic și reprezentanților comitetului părintesc, de a achita sumele fixate, în

Poliția a depistat produse alimentare cu termen de valabilitate modificat, comercializate în cele mai importante rețele de magazine din țară

Oțierii Direcției investigare a fraudelor, din cadrul Departamentului de poliție al Ministerului Afacerilor Interne, au continuat verificările, pe cazul unei întreprinderi din Capitală, specializată în producerea, importul și distribuția conservelor (sucuri, fructe și legume). Astfel, recent, au fost verificate 7 rețele mari de magazine din Chișinău, care aveau încheiate contracte cu SRL „Octopus-Prof”, la care au fost depistate produse alimentare cu termenul valabilității modificat, în valoare de peste 35 000 lei. Mai târziu, în urma percheziționării depozitelor SRL „Octopus-Prof” din Cahul și Bălți, au mai fost depistate produse alimentare cu termenul valabilității modificat, în valoare de 70 000 lei și, respectiv 480 000 lei.

Potrivit MAI, deși încă pe 3 noiembrie cazul dat a fost pe larg mediatizat, administratorii magazinelor respective nu au extras din vînzare produsele alimentare cu termenul de valabilitate modificat, recepționate de la SRL „Octopus-Prof”.

Angajații DIF au ridicat marfă cu termenul de valabilitate expirat, în valoare de circa 3 milioane lei, în urma unei serii de verificări de specialitate la SRL „Octopus-Prof”. Muncitorii întreprinderii au fost surprinși, de forțele de ordine, în momentul în care răzuiau data de fabricare, de pe borcanele de conserve, pentru a imprima alte date noi, pentru ca ulterior

produsele să fie expuse, din nou, spre comercializare în piețele și magazinele de pe întreg teritoriul țării.

Printre produsele expirate au fost identificate conserve, ce aveau termen de valabilitate pînă în anul 2007. La fel, printre aceste produse au fost depistate și ridicate cadourile de Revelion, care erau împachetate în cutii speciale pentru copii. În cazul în care vina factorilor de decizie ai SRL „Octopus-Prof” va fi demonstrată, aceștia riscă o pedeapsă cu amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității, de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 5 ani.

Măsurile de constatare și documentare al acestui caz au fost organizate și desfășurate sub controlul nemijlocit al ministrului Afacerilor Interne, Alexei Roibu. Astfel, în prezent, în procesul de instrumentare a cazului dat se acumulează probe, pentru pornirea unei cauze penale pe semnele componenței de infracțiune prevăzute de art.255 Cod penal (îșelarea clienților). Totodată, acțiunile de supraveghere și monitorizare a pieței interne continuă, pentru neadmiterea plasării produselor necalitative, expirate și contrafăcute, care pot pune în pericol viața și sănătatea cetățenilor țării.

Poliția cercetează acest caz, în vederea stabilirii tuturor circumstanțelor și atragerii la răspundere a persoanelor care se fac vinovate.

Famiile cu venituri mici pot solicita compensații la căldură

Famiile cu venituri mici, de pînă la 1450 de lei lunar de persoană, beneficiari de compensații la plata pentru căldură în sezonul rece anterior, trebuie să-și reînnoiască cererile în acest sens pentru actualul sezon termic 2011-2012.

Solicitări pentru compensații din partea municipalității pot face și alte familii cu venituri mai mici decît minimul de existență.

Valoarea compensației este de 40% din costul facturii pentru încălzire și de 250 de lei de gospodărie pentru cei care dispun de încălzire autonomă pe bază de gaze naturale, care folosesc lemne și cărbune pentru încălzire.

Pînă în prezent, 20 mii 367 de solicitanți și-au reconfirmat cererile pentru ajutorul social menționat, iar 1952 de familii au depus dosare noi pentru a beneficia de compensații la încălzire pentru actualul sezon.

În sezonul de încălzire 2010-2011, de compensații din partea Primăriei au beneficiat peste 37 de mii de familii. În acest sens, din bugetul municipal s-au transferat peste 66 de milioane de lei.

Cetățenii care au beneficiat de ajutoare sociale anterior, depun doar cereri de confirmare, prin care informează că situația materială a familiei nu s-a îmbunătățit. Cererile pentru compensații la achitarea serviciilor comunale și consumului de gaze naturale, lemne și cărbune vor fi depuse la următoarele subdiviziuni:

- Întreprinderile Municipale de gestionare a fondului locativ (IMG-FL) nr. 1 - 23, pentru cetățenii care locuiesc în sectoarele Botanica, Centru, Rîșcani și Buiucani;

- Pretura sectorului Ciocana, prin intermediul gestionarilor fondului locativ, de la cetățenii care locuiesc în sectorul respectiv;

- primăriile orașelor, satelor (comunelor) din componența municipiului Chișinău - de la cetățenii din suburbii.

● La solicitarea cititorilor

Aspecte legale referitoare la realizarea dreptului la exprimare

Conform prevederilor Legii cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană are dreptul la libera exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei. Libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează. Exercițarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru

libertatea de exprimare nu se extind asupra discursurilor care incită la ură sau la violență.

Orice persoană are dreptul la respectul vieții private și de familie. Dreptul la respectul vieții private și de familie nu se extinde asupra informațiilor despre viața privată și de familie răspândite cu acordul expres sau tacit al persoanei sau obținute în locurile publice când persoana nu poate conta, în mod rezonabil, pe intimitate. Nimeni nu poate fi tras la răs-

Confiscarea tirajului sau lichidarea mass-media scrise poate avea loc printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă doar în cazurile în care aceasta este necesară într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, ori pentru a împiedica divulgarea informațiilor ce constituie secret de stat.

Orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu

drepturi dacă judecățile de valoare cumulează următoarele condiții:

- a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient;
- b) au un caracter defăimător;
- c) permit identificarea persoanei vizate de informație.

Persoana care se consideră lezată în acest mod poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, sau publicarea unei replici, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat.

Se consideră injurie exprimarea care cumulează următoarele condiții:

- a) exprimarea intenționată verbală, scrisă sau nonverbală nu corespunde normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică;
- b) permite identificarea persoanei vizate.

Persoana care se consideră lezată în modul stabilit poate solicita exprimarea scuzelor și repararea prejudiciului moral și material cauzat. Nimeni nu poate fi tras la răspundere pentru stilul umoristic și satiric dacă prin folosirea acestuia nu se induce în eroare publicul în privința faptelor.

Orice persoană are dreptul de a critica statul și autoritățile publice. Statul și autoritățile publice nu pot intenta acțiuni cu privire la defăimare. Statul și autoritățile executive și legislative nu sînt protejate de legea penală sau contravențională împotriva declarațiilor defăimătoare. Persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor – verificării din partea mass-media, în ceea ce privește modul în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.

Legea prevede că nu poate fi intentată o acțiune cu privire la defăimare pentru declarația făcută:

- a) de către Președintele Republicii Moldova și deputații în Parlament în exercitarea mandatului;
- b) de către participanții la proces, inclusiv martorii, organul de urmărire penală sau instanța de judecată, în cadrul urmăririi penale sau al unui proces judiciar;
- c) în cererile, scrisorile sau plîngerile cu privire la încălcarea drepturilor și a intereselor legitime, expediate autorităților publice pentru examinare.

privire la fapte, a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie. Persoana lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții:

- a) este falsă;
- b) este defăimătoare;
- c) permite identificarea persoanei vizate de informație.

Persoana care se consideră lezată în modul stabilit poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat. Persoana lezată prin răspândirea unor judecăți de valoare poate fi restabilită în

securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești. Restriângerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut de lege și doar în cazul în care restrîngerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectîndu-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat. Garanțiile privind

punere pentru că a făcut publice informații despre viața privată și de familie a persoanei dacă interesul public de a le cunoaște depășește interesul persoanei vizate de a nu răspîndi informația. În cazul răspîndirii informației despre viața privată și de familie cu încălcarea cerințelor menționate, persoana poate solicita exprimarea scuzelor și compensarea prejudiciului moral și material cauzat.

Orice persoană are libertatea de a primi informații de interes public prin intermediul mass-media. Apărarea onoarei, demnității sau reputației profesionale nu poate prevala asupra libertății publicului de a primi informații de interes public.

În țările scandinave sînt cele mai bune maternități. Moldova se află pe locul 24

În clasamentul țărilor cu cele mai bune maternități, Moldova se află pe locul 24.

Pentru efectuarea acestor investigații, s-a ținut cont de următorii factori: mortalitatea mamelor în timpul nașterii, utilizarea de către femei a remediilor contemporane de contracepție și nivelul de informare a femeilor mature.

Potrivit rezultatelor, cel mai înalt nivel de siguranță îl au mamele din țările scandinave. Cea mai favorabilă situație în

acest sens este în Suedia (primul loc în clasament), urmată de Danemarca și Finlanda (ambele pe locul doi), după care urmează Austria, Germania și Norvegia.

Cea mai bună situație din spațiul țărilor ex-sovietice este în Belarus - locul 16. Urmează Ucraina (locul 21), Moldova (locul 24), Rusia și Uzbekistan (locul 27), Kazahstan (locul 32), Armenia (locul 37), Turkmenistan (locul 44), Azerbaidjan și Kirgîzstan (locul 52), și Tadjikistan (locul 69).

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări
răspunde juristul
Vitalie MODRÎNGĂ

? **Dispun de teren într-o localitate sătească pe care uneori nu-l utilizez conform destinației. Vreau să știu dacă statul poate, potrivit legii, să-mi retragă acest teren pentru neutilizarea lui.**

**Victor Bîtcă,
r-n Criuleni**

Articolul 25 din Codul funciar prevede că în cazul cînd deținătorul cu titlu de posesiune sau de folosință nu utilizează terenul în scopul în care i s-a atribuit, autoritatea administrației publice locale respectivă, la cererea proprietarului, va dispune aplicarea sancțiunilor contravenționale prevăzute de lege și îl va soma în scris, stabilind termenul, să-și îndeplinească obligațiile. În cazul în care deținătorul nu-și îndeplinește obligațiile în termenul stabilit (nu mai mare de doi ani) el va pierde dreptul de posesiune sau de folosință a terenului prin decizia instanței judecătorești la cererea proprietarului funciar. Hotărîrea privind stingerea dreptului de folosință a terenului în cazurile prevăzute de alineatul întii al articolului 18 din același Cod (art.18 alin.(1) prevede că loturile auxiliare se distribuie persoanei pentru perioada de muncă în unitatea dată. În cazul în care raportul de muncă dintre persoană și unitate încetează, dreptul de folosință a lotului auxiliar, dacă acesta este semănat, se stinge după recoltare) o adoptă administrația întreprinderii, instituției, organizației respective.

În cazul stingerii dreptului de posesiune sau de folosință funciară, autoritatea administrației publice locale respectivă, cu participarea părților interesate, adoptă o hotărîre privitoare la eliberarea de compensație deținătorilor pentru cheltuielile legate de ameliorarea terenurilor sau de repararea de către aceștia a daunelor pricinuite de ei prin folosirea lor nerațională.

Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar și cât mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL
Numele, prenumele:
Adresa:
(noiembrie 2011, nr. 42(397))

Încă 50 de zile pentru conectarea obligatorie la Serviciul „Declarație electronică”

Potrivit situației din 8 noiembrie, la Serviciul „Declarație electronică” sînt conectate 9418 companii sau 62,4% din numărul total. Subiecții impunerii cu TVA mai au la dispoziție încă 50 de zile pentru a semna Acordul de conectare a acest serviciu și a-și ridica semnăturile de autentificare.

Pentru semnarea acordului și ridicarea semnăturilor gratuite electronice de autentificare, trebuie să se prezinte persoanele responsabile ale contribuabililor vizați (conducătorul, contabilul-șef, altă persoană împuternicită cu drept de semnare a dărilor de seamă).

Pentru informații suplimentare puteți apela Centrul de asistență și contact al I.S. „Fiscservinform” la tel. 82-22-22, comunică Serviciul de presă al Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.

Menționăm că, începînd cu 1 ianuarie 2012, subiecții impunerii cu TVA vor prezenta, în mod obligatoriu, dările de seamă fiscale utilizînd metode automatizate de raportare electronică.

